

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1949. szeptember 20. kedd.

VI. ÉVFOLYAM, 218. SZÁM.

Vall Rajk László

horthysta rendőrségi besugó, az amerikai kém szervezet ügynöke, Tito és Rankovics bérence

Tito már a háboru alatt angolszász ügynök volt Pálffy György és Brankov Lázár vallomása

BUDAPEST. — A budapesti népbíróság külön tanácsa pénteken reggel 9 órakor kezdte meg Rajk László és társai imperialista kém banda és trockista kártevők bűnperének tárgyalását. Egymásután vezették be a vádlottakat. A főbűnös Rajk László jön elől, mögötte Pálffy, Brankov, Szönyi, Szalay, Ogyenyovics, Korondy és Jusztusz. Jankó Péter tanács elnök vezetésével bevonulnak a terembe a népbíróság külön tanácsának tagjai és az elnök megnyitja a tárgyalást. Ezzel — a világ minden nagy távirati ügynökségét és lapját képviselő újságírók és rádiótudósítók jelenlétében — megkezdődik a nagy bűnper tárgyalása.

A vádlottak személyi adatainak felvétele után sor kerül a vádirat felolvasására, melyből világosan kiderül a vádlottak padján ülő aljas gonosztevők iszonyatos bűnlajstroma. Kiderül, hogyan akarták háttámadni a Szovjetunió vezette békefrontot, hogyan akarták Magyarországot gyarmatosítani és hogyan akarták a kommunista vezetők meggyilkolását galád módon végrehajtani. A Rajk-banda által hóhérekre juttatott kommunista mártírok neveit idézi a vádirat s a vádlottak a minderre

A budapesti népbíróság külön tanácsa előtt folyó kém banda és imperialista-ügynök per éles fénysugárként világít bele az imperialisták sötét és aljas mesterkedéseibe, kém szervezetük szövevényes pókhálójába. A vádirat s a most folyó tárgyalás olyan összefüggéseket tár fel, és olyan láncolatokat hoz a napfényre, amelyek megcáfolhatatlanul leleplezik a Tito-banditákat, a szolgálatukba álló Rajk-féle árulókat, az imperialista kém szolgálatok fizetett ügynökeit és a háborus uszítók parancsszavára békebonító provokátorokat.

Kiknek a szolgálatában állott az áruló Rajk és kém sörpredéke? Ó maga vallja be a tárgyaláson, hogy állandóan és rendszeresen tájékoztatta az amerikai hírszerzőket, azelőtt meg Horthy pribékje, a Gestapo embere volt.

De kiderül az is a tárgyaláson, hogy a terroristák, orgyilkosok, fasiszta véredek, békebonító provokátorok az imperialisták láncos kutyái, a dolgozó nép, a Szovjetunió, valamint a Szovjetunió vezette hatalmas béketábor esküdt ellenségei voltak.

A budapesti népbíróság külön tanácsa előtt folyó per az egész világ előtt felfedte azokat az elvetemült módszereket, amelyekkel az amerikai imperializmus meg akarta dönteni a népi demokráciák — a dolgozó nép államrendjeit. Az egész világ előtt még jobban nyilvánvalóbbá vált, hogy a Tito-klikk az amerikai imperializmus mindenre elszánt ötödik hadoszlopa. És végül nyilvánvalóvá vált az, hogy az imperialisták és ügynökeik milyen körmönfont módon akartak harcolni a szovjetellenes uszítás mérgezett fegyverével, mert tudták, hogy gyarmatosító és békebonító terveik legnagyobb akadály a Szovjetunió, a tartós béke leghatalmasabb öre, a népek függetlenségének legkövetkezetesebb védője.

Az alábbiakban részletesen ismertetjük a Rajk-banda bűnperének tárgyalását.

elszánt gazfickók sem mernek szembenézni önmaguk förtelmes bűneivel.

A vádirat felolvasása után Jankó elnök Rajkot szólítja az emelvény elé, míg a többi vádlottat elvezeteti.

Az elnöknek arra a kérdésre, hogy megértette-e a vádat, Rajk határozott igennel felel és részletesen beszámol arról, hogyan kezdte meg rendőrségi besugó és kémtevékenységét Magyarországon.

koztatása alapján a horthysta rendőrség egymásután tartóztatta le a magyar dolgozó nép legjobb fiait. Rajk a továbbiakban bevallja, hogy gyalázatos tevékenységére állandóan a rendőrségtől, később pedig Schweinitzertől, a magyar dolgozó nép egyik hóhértól kapott állandó utasítást. Arra utasította, hogy kapcsolódjék be a Magyar Ifjurmunkás Szövetség mozgalmába. Az elvetemült Rajknak sikerült vezetőbeosztást kapnia a Szövetség propaganda osztályában. Megbizóitól azt a feladatot kapta, hogy derítse fel a Ifjurmunkás Szövetség központi munkáját és akadályozza meg a propaganda anyag terjesztését. Rövid ideig folytatta ki itt galád mesterkedéseit, mert amint vallotta, bomlasztó tevékenységére kapott megbízóitól megbízást a magyarországi szakszervezetekben.

Orviamadás a szakszervezetek ellen

Rajk elmondja, hogy amikor 1935-ben Gömbös akkori miniszterelnök napirendre tűzte a szakszervezetek likvidálását és Mussolini mintájára ugynevezett korporációs szervezeteket akart létesíteni, — a Szakszervezeti Szövetség ellenállást tanúsított. Az építő munkások 1935-ben sztrájkot kezdeményeztek politikai jogaik megvédésére. Ekkor Rajk azt a feladatot kapta, hogy iratkozzék be a magyarországi Építőmunkások Országos Szövetségébe, — a sztrájkok megakadályozására.

A sztrájkot Rajk úgy szerelte le, hogy — noha tilos volt — tömeggyűlésre hívta össze a munkásokat és felszólította őket, hogy utcai tüntetéseket rendezzenek. Az utcai tüntetés lehetőséget adott a rendőrségnek a beavatkozásra, letartóztatásokra és ezzel a sztrájk letörésére.

Az aljas áruló ezután elmondja, hogy Schweinitzer utasítására 1936-ban „felderítő utra” Csehszlovákiába ment, Rajk hang-

Magyarországra. Amint Rajk elmondja, Hain Péter a magyar politikai rendőrség akkori főnöke azzal a kéressel fordult a Gestapóhoz, hogy Rajkot, mint a magyar rendőrség régi ügynökét hazasegítse.

Hazaérkezése után 1941 augusztusában — amint a továbbiakban vallja —, jelentkezett Hainnál és azt az utasítást kapta, hogy egy Gayer nevű besugót kapcsoljon be a Kommunista Párt valamelyik szervezetébe.

Rajk beáll amerikai kémnek

Ezt a körülményt felhasználva Rajk, a régi kém és provokátor lassanként felküzdötte magát a vezetőségbe. A budapesti párt-szervezet titkára lett. Nemsokkal ezután felkereste Rajkot Kovács alezredes, aki a Szövetség Ellenőrző Bizottság mellett működő amerikai katonai misszió tagja volt. Közölte vele, hogy Schweinitzertől, aki az amerikai megszállási övezetben volt, megtudta, hogy ő együtt működött a magyar rendőrséggel. Felszólította Rajkot, hogy dolgozzon az amerikai kém szolgálatnak. Rajk az ajánlatot elfogadta és a törvényszék előtt tett tanuvallomása szerint számos fontos titkos okmányt adott át az amerikai kém szervezetnek.

Kovács amerikai ezredes elmondta, hogy ő tud a jobboldali pártok és Horthy-Szalasi híveinek szervezkedéseiről, sőt mindez az Egyesült Államok vezetésével és irányításával történik. Az a törekvésük, hogy felszámolják a baloldali elemeket és jobboldali kormányt juttassanak uralomra.

— Nekem az volt a feladatom, — mondotta Rajk, — hogy informáljam őt erről a tevékenységről és hassak oda, hogy ezek a jobboldali elemek minél zavartalanabban működhessenek.

Rajk ezután az amerikai kém szolgálat emberévé vált tovább kapcsolatairól beszélt. Elmondotta,

Gayer tevékenysége eredményeként őrizetbe vették Rózsa Ferencet, akit borzalmasan megkínoztak, és Schönherz Zoltánt, akit kivégeztek. Hogy a gyanút eltereljék, Rajkot is őrizetbe vették és 1944 októberében szabadult. Kevéssel azután a kém-elhárító nem tudva kilétéről, őrizetbe vette s így került Sopronkőhidára. Sopronkőhidán a bíróság elé állították. Rajk a katonai bíróság előtt zárt tárgyalást kért, mert attól tartott, hogy miután nem ismerik, esetleg halálra ítélik. A zárt tárgyaláson felfedte, hogy 1931 óta, mint besugó működött és igénybevette bátyjának Rajk Endrének a Szalasi-kormány államtitkárának a segítségét és kérte Hain Péter kihallgatását is. Később a szovjet csapatok előnyomulása következtében Sopronkőhidát a nyilasok kiűrtették és így Rajk Németországba került, ahonnan az összeomlás után jött haza.

— Amikor hazatértem Budapestre — folytatta vallomását Rajk — a Magyar Kommunista Párt már legálisan működött. Az én kapcsolatomban a titkos rendőrséggel nem volt ismeretes a Kommunista Párt vezetősége előtt. Ugy ismertek, mint a Párt egyik vezető tagját.

hogy 1945 végén Kovács összehozta Himler Márton amerikai ügynökkel, akitől 1946-ban azt a megbízást kapta, hogy egyfelől biztosítsa a jobboldali erők működését, másrészt bomlassza a Kommunista Párt erejét, még pedig úgy, hogy a Rákosi vezetése alatt álló Pártban frakciók szervezzen Rákosi ellen és népszerűsítse a köztudatban, hogy van egy Rajk-féle frakció.

A továbbiakban bevallja, hogy Chapin amerikai követtel szintén voltak kapcsolatai. Az amerikai követtől azt az utasítást kapta, hogy igyekezzen vezető állásokba és az államgépezetbe imperialista ügynököket elhelyezni. Így elhelyezte Rajk a belügyminisztériumban Cseresznyés Sándort, a jugoszláv kém szolgálat emberét, Marsall Lászlót, a francia titkos szolgálat, Major Frigyes, az amerikai titkos szolgálat és Szász Bélát, az angol titkos szolgálat emberét. 1946 elején Kovács amerikai ezredes Rajkhoz kapcsolta dr. Szönyi Tibort és ezután már az ő segítségével helyezte el a szovjetellenes, nacionalista, sovinszta elemeket az államapparátusba.

— Az volt a cél, — mondja Rajk, — hogy az államéletben legyenek megbízható emberek, akikre a népi demokrácia megbízhatóságánál számítani lehet.

Rajk és Pálffy megbeszélnek a fegyveres puccs tervét

(Folytatás a 2-ik oldalról.)

Pálffy ezután Rajk Lászlóval fenntartott kapcsolatairól vallott. 1945 óta rokonszenveztek egymással és elég gyakran találkoztak. Kiderült, hogy nézeteik azonosak, mindketten ellenségek a munkásosztálynak, a szocializmusnak és a Szovjetuniónak. Egyre nyíltabban beszéltek egymással, s végül abba a fázisba jutottak, hogy meg kell kiserelni a népi demokratikus rendszernek a fegyveres erőszakkal való megdöntését. A tervezett puccsban a Tito-klika segítségével számítottak. Ugy gondolták, hogy a rend. őrség és a hadsereg kebelében végzett alkmunkával ezt a két szervezet terveik eszközeül használják fel. E célból Pálffy sok faszista érzelmi, volt horthysta tisztet juttatott vezetőállásba a hadseregben, ugyanakkor megakadályozta, hogy a munkásszervezetek bejuthassanak a hadseregbe.

Pálffy részleteket sorol fel a hadseregben végzett romboló munkájáról. Elmondja, hogyan gyengítette a határőrséget a jugoszláv és az osztrák határon, hogy az ellenséges ügynökök zavartalanabban szivároghassanak be.

Pálffy elmondja, hogy Rajk és Rankovics másodszori titkos találkozásán megbeszéltek a fegyveres felkelés főbb irányelveit. Ezek szerint a rendőrség és a hadsereg megbízható elemeiből összeállított bandával eltávolítják a kormányt és új kormányt alakítanak Rajk elnöksége alatt. A puccs döntő részeinek sikerének előfeltétele Rákosi Máttyás, Farkas Mihály és Gerő Ernő leartóztatása, illetve ahogy Rankovics kifejezte magát: „ellenállás esetén megsemmisítésük lett volna a feladat”. Rankovics ennek végrehajtására segítséget ígért a jugoszláviai magyarul beszélő „szakemberekből”: „bérnyilkosokból álló csoport átküldését helyezte kilátásba.

1949 márciusában — valja tovább Pálffy — Rajk kijelentette, hogy a fegyveres felkelést leakasztja május végén, június elején kell végrehajtani. Utasítására részletes tervet készítettem, mellékeltem hozzá Budanest térképét, kidolgozva a vidéki helyőrségek szerepét is.

Május elején megállapodtunk, hogy Rajk készködjék Rankovicsnál a pontos idő megjelölésére — amitől Rajk mondatott — nem lehet tovább várni. Egyre szaporodtak a jelek, hogy illetékes helyről gyanut fogtak, most már nemcsak Rajk ellen — amit előzőleg is észleltünk — hanem ellenem is.

Az elnök szembesíti Rajkot és Pálffyt és felteszi Rajknak a kérdést, megfelel-e a valóságnak, hogy Rajk vállalta a határidő megszüntetését Rankovicsnál. Rajk kitérő választ ad, de Pálffy fenntartja vallomását.

Pálffy ezután hosszasan kifejti, hogy kémtevékenységet folytatott és tudomása volt arról, hogy Titoék kémiszervezeti hálózata az összes népi demokráciákban működött, sőt Németh Dezso személyében még Moszkvába is küldtek ügynököket, hogy ott Titoék javára kémkedjenek.

Tito már a háború alatt az angolszász kémiszervezet ügynöke volt

Pálffy kihallgatása után Brankov Lázár, Tito bizalmasa áll a bíróság elé. Brankov az elnök kérdésére elmondja, hogy 1945-ben került Magyarországra, mint a jugoszláv katonai misszió tagja, amelynek később vezetője lett, majd 1947-től kezdve mint követéségi tanácsos működött Budapesten. Rajta kívül azonban a jugoszláv követség több tagja, elsősorban közvetlen felettese Milics, azután Csemil ezredes, Jávorszky és Kovács őrnagyok, Mrazovics budapesti jugoszláv követ, Joannovics és Csacsinovics kereskedelmi attasék és több követéségi tisztviselő kémkedett a jugoszláv kormányzat számára.

Mielőtt kémcsoporthoz Magyarországra küldték volna, vezetőjük Titótól, Rankovicstól és Gyilasztól személyesen kapott utasítást a magyarországi kémtevékenység folytatására.

Brankov a jól tájékozott kém alaposságával több olyan magyarországi hazaáruló nevét sorolja fel, akiket részben a jugoszláv kémek, részben az angolszász kémek állítottak az imperialisták szolgálatába. Brankov szerint a legnagyobb kémeken, Rajk Lászlón, Pálffy Györgyön, Szalay, Jusztusz Pálon és Ogyenyovicson kívül, többek között beszervezték Horváth Zoltánt, a „Népszava” felelős szerkesztőjét, Szabó Endre belügyi államtitkárt, Cseresznyés Sándor helügyminisztériumi sajtófőnököt, Horváth rendőrezredest, Hegedűs rendőrszázadoszt, Rex József külügyminisz-

tériumi főtisztviselőt, Gondi Ferenc külügyminisztériumi protokollfőnökhelyettesét, stb.

Brankov részletesen vall Rajk és Rankovics kapcsolatairól.

— A magyarországi kémektől — mondotta — minden legbizalmasabb adatokat megkaptunk, amit csak kértünk. A jugoszláv kémek a beszerzett adatokat állandóan kicserélték az angolszász kémekkel, akikkel a legszorosabb együttműködést tartották fenn.

Rankovics már a háború alatt utasította az összes jugoszláv szerveket, hogy mindenben segítsék az angol-amerikai misszió tagjait, akik tapasztalt hírszerzők és nagy gyakorlattal rendelkeznek. Brankov egész sor ilyen angol-amerikai kém nevét sorolja fel, köztük Randolph Churchill őrnagyot, a világ legveszedelmesebb imperialista háborús uszítójának, Churchillnek a fiát és másokat. Ezek az angolszász kémek valósággal behálózták az egész Jugoszláviát és Churchill jól kidolgozott tervei szerint működtek. Brankov arról is tud, hogy Rankovics és társai mindazokat, akik a Szovjetunió barátai voltak és nem voltak hajlandók magukat az angol-amerikai befolyásnak alávetni, már akkor olyan helyekre küldték, ahol biztosan elpusztultak.

A szombati tárgyalási nap Brankov kihallgatásával ért véget. Brankov vallomása egyes részleteinek ismertetésére még visszatérünk. A tárgyalást a budapesti népbíróság külön tanácsa ma, hétfőn délelőtt folytatja.

Nagyaranyu előkészületek a Nemzetközi Béke Napjának megünneplésére

BUKAREST. — A Román Népköztársaság Állandó Békebizottsága október másodikára, a békeküzdő nemzetközi napja előkészítésére és megrendezésére felhívást bocsátott ki. Ennek a felhívásnak nyomán máris nagy tömegmozgalom indult meg a nap méltó köszöntésére. Az október másodikára való felkészülés és ennek a napnak nagy ünnepei és tömegünnepségei hazánk milliós és milliós dolgozóinak azt a szilárd öhaját fejezi majd ki, hogy kiméltlenül küzd a béke megvédéséért, a háborús uszítók, az angol-amerikai imperialisták ellen, a béke frontjának nagy zászlóvivője, a hatalmas Szovjetunió köré tömörülve.

A mozgalom előkészítését az Állandó Békebizottsághoz csatlakozó demokratikus szervezetek és a szakmai tömörülések támogatják. Szeptember 19-ike és október 2-ika között gyűléseket szerveznek az intézményekben, vállalatokban és a városnegyedekben, a békéért való harc jegyében. A gyűléseket művészi műsor követi. Résztvesznek a béketüntetésben a munkások, az értelmiségiek, a kisiparosok, a nők, az ifjuság, a falusi lakosság is.

A tanévnyitói ünnepek keretében minden iskolában külön méltatják október 2-ika jelentőségét. A nagyobb városokban a pionir csapatok és a diákság ünnepi műsort rendez. A Testnevelési és Sportbizottság nagy népi sportbemutatókat tart. A válogatott csapat legjobb atlétái bejárják a nagyobb városokat és az ország ipari központjait. Bukarestből Brassón keresztül Fogarasra és vissza kerékpárversenyt indítanak. Ezen a versenyen résztvesz a lengyel körverseny nyertes válogatott csapata is. Október 2-ika tiszteletére a posta vezérigazgatósága emlékbélyegsorozatot ad ki. Az ARLUS országszerte „A Szovjetunió a békeküzdő népek élén” címen kiállítást és előadássorozatot rendez.

Súlyos botrányba keveredett a Marshall-terv igazgatója

NEWYORK. (Agerpres). — Az amerikai magasállású közhivatalnokok botránysorozatával kapcsolatban lapjelentések arról számolnak be, hogy Paul Hoffman, a hírhedt Marshall-terv ügykezelője szintén botrányba keveredett.

George Malone szenátor kijelentette, Hoffman hivatalos megbízatását arra használta fel, hogy Studebaker gyármányu gépkocsikat adjon el a pártfogolt államok nagykövetségeinek, Hoffman ugyanis ennek az automobilgyárnak az elnöke.

MIHAIL EMINESCU születésének 100. évfordulóját ünnepli az ország népe

BUKAREST. A minisztertanács elhatározta, hogy Mihail Eminescu költő születésének századik évfordulójáról ünnepélyes külsőségek között emlékeznek meg. Ebből az alkalmából népgyűléseket és előadásokat tartanak a vállalatoknál, az iskolákban és kulturális központokban pedig ünnepélyeket rendeznek. Ugyancsak ebből az alkalmából külön kiadásokban megjelentetik Mihail Eminescu műveit, valamint azokat a zenei műveket is, amelyek versel nyomán készültek és életéről és munkásságáról szóló műveket.

A minisztertanács határozata értelmében Bukarestben kiállítást rendeznek, amelyet aztán

Mihail Eminescu muzeummá változtatnak. Pályázatot írnak ki a fővárosban elhelyezendő Eminescu-szobor elkészítésére. A jasi tudományegyetem bölcsészeti karát ezennel „Mihail Eminescu Bölcsészeti Kar”-nak nevezik. A művészetügyi minisztérium évente egy-egy 100 ezer lejese verspályázatot hirdet.

Mihail Eminescu születése századik évfordulója megünneplésére országos jubileumi szervezőbizottságot neveztek ki. A bizottság elnöke Sadoveanu Mihail akadémikus az Elnöki Tanács al. elnöke, tagjai pedig közéleti és művelődési életünk kimagaskó egyéniségei.

A keszüiek öröme

Annak a sokirányú támogatásnak, amit a Román Munkáspárt és a kormányunk nyújt dolgozó földműveseinknek, egyik formája volt ebben az évben a fokozottabb szerződéses termelés bevezetése és a szerződéses termelés kiterjesztése, új mezőgazdasági termelvényekre is. Ezelőtt nálunk általában csak cukorrépat és dohányt termeltek szerződéses alapon. S a múltban, amikor a gyárak és üzemek még magántulajdonban, a tőkés kezén voltak, a termelésnek ez a formája sem jelentett segítséget a dolgozó földműveseknek. A gyárak leggyakrabban csak a nagygazdákkal, a kulákokkal kötöttek szerződést, és azt is úgy, hogy épp csak a munkabér térült meg igen gyakran. Most a népi demokratikus rendszerben, épp a Román Munkáspárt célkitűzéseinek megfelelően, ez is alapjaiban változott meg. A szerződéses termelésnél nem a kizsákmányolás és nemcsak a gyárak nyersanyagellátása a cél. Itt is nemzetgazdaságunk megerősítéséről, a széles dolgozó tömegek gazdasági jólétéről van szó. Ha a dolgozó földműves szerződéses alapon termel, most már nemcsak a munkabér kopja meg úgy, ahogy akkor, amikor épp az üzem igazgatóságának szándéka van fizetni. Az első lépéstől élvezik a nép államának segítségét. Kap vetőmagot, pénzt földje megművelésére, ahol traktorállomások vannak, kifizető és olosó munkát, a termény beadásakor pedig azonnal pénzt, és sokszor jutalmat is. Az így nagyobbá vált termelés lehetővé teszi a több és olcsóbb árak szétosztását a szövetkezetek útján.

Újaján szerződéses termelés volt ebben az évben a kender és általában a textilnövény termelés. Az országban mind nagyobb számban létesített állami kenderfeldolgozó és dolgozó földművesek ezekkel kötöttek szerződést a fontos ipari növény termelésére. Nálunk ezelőtt az emberek legfőbb egy-egy daraboska földet vetettek be kenderrel a maguk használatára, nagyobbát csak akkor, ha

eladólány volt a háznál. Egyébként nem tartották kifizetőnek a kender termelést. Jó földet egyenesen nem is pazaroltak erre a célra.

Most aztán, akik az idén szerződéses kendert termeltek, egyszerre ébredtek rá, hogy ez bizony nem is kicsiny dolog. A kolozsmegyei választói kenderfeldolgozóval kötöttek szerződést például sok más falu mellett, a mezőkeszűi dolgozó földművesek is. Ki egy hektárra, ki félre, ki negyedre. A keszüiek szorgalmas és öntudatos emberek. Ha már a szerződést aláírták, igyekeztek jó munkát végezni. Nos, a napokban beszállították a kendert. Most kell megkérdeznünk őket, hogy érdemes volt-e a szerződéses termelés? A keszüiek ugyanis jó munkával az átlagos hektáronként 3000—3500 kiló kender helyett 5—6 ezer kilós rekordtermést értek el. Tóbiás Ferenc, Horváth Péter Gyuláé, Veres Ferenc hegyi, Horváth D. Ferenc, Déák János, Horváth János Misi és Horváth József valamennyien elérték a 6000 kilót, sőt még ennél nagyobb termést is. És elsősorban kendert termeltek. Ez annyit jelent, hogy volt olyan aki egymamában 45, sőt 50 ezer lej készpénzt kapott, azonkivül 1000 kilónként 1 kiló gyapottfontal és a kenderfeldolgozó a kiváló termésért még külön pénzjutalomban is részesítette.

Nyilván nagy az örömeik a keszüi kendertermelőknél és a többi szerződéses termelőknél is. Most már tudják, hogy mit jelent a népi demokráciában a szerződéses termelés s tudják, hogy érdemes teljes odaadással, bizalommal jó munkát végezni. De az öröm a mi örömünk is. Több az üzemeink nyersanyaga, növekedhetik a termelés, több lesz az ár, javul mindannyiunk megélhetése. És éppen ez volt és ez a célja, a dolgozókat a szocializmusért folytatott harcban vezető Román Munkáspártnak. Dolgozó földműveseink már egyre világosabban látják ezt s ezért fognak nekik még nagyobb bizalommal és odaadással az őszi vetési kampányunk.

Tulhaladták a tarlóhántási tervet, rövidesen befejezik a cséplést

Torda-Aranyos megye dolgozó földművesei

TORDA. — (Tudósítónktól.) Tordaaranyos-megye dolgozó földművesei Marostorda és Alsófehér megye dolgozó földműveseivel folytatott versenyben lendületesen végezték a mezőgazdasági munkálatokat. Szeptember 15-ig 22.646 hektár területen aratták le a búzát, 100 százalékkal végezték el a munkát. Szeptember 12-ig a tavaszi búzából — a hegyvidéken — a járai járásban 460 hektár, a topánfalvi járásban 624 hektáron végezték el az aratást, ezt hozzáadva az előbb learatott területek mennyiségéhez 66.69 százalékkal végezték el az aratást a megye területén. A rozstermés 99.29 százalékat aratták le, árpából 99 százalékat, zabból pedig 81.34 százalékat. A még learatatlan területek a havasi vidékeken vannak, itt a vetések mindég később kerülnek sarló alá.

A tarlóhántást 101.17 százalékkal végezték el a dolgozó földművesek, 605 parlagot tettek fel a megye területén, Szeptem-

ber 10-ig a cséplési munkálatokat 47.67 százalékban végezték el. 895 kiló átlagtermést — a szűkteremtő havasi vidéket is beszámítva — adtak a vetések. A rozstermés 11.78 százalékát csépellék ki, 971 kiló a hektáronkénti átlag. Az árpatermés 43.66 százaléka került eddig ki a gépekből, 1037 kiló hektáronkénti átlagtermést adva. A zabnak 16.38 százalékát csépellék ki, a termés 365 kilógramos hektáronkénti átlagtermést eredményezett. A Román Munkáspárt kezdeményezte és felvilágosító munkája nyomán az ideai rendkívül bőséges gyümölcstermés nagy részét feldolgozzák a dolgozó földművesek. Konzerváló és azaló központok létesültek a megyében. A tordai, gyéresi, ludasi, szentmihályi, járai és aranyosbányai járásokban 1246 kiló gyümölcsöt, 5017 kiló gyümölcsöt és 6148 kiló szarvasgyagot konzerválnak.

20 60 éves munkásnők

egyforma lelkesedéssel dolgoznak a brassói Textila gyárban

Szebbnél szebb kivitelű női és férfi kötött holmikkal vannak tele a brassói állami üzletek kirakatai. Valamennyi a Textila kötöttáru gyár munkásainak szorgos keze alól kerül ki. Meglátogatjuk a gyárat, hogy lássuk: kik azok, akik ilyen nagy-szerű minőségű és szép kivitelű kötött holmikot készítenek.

Már a gyár udvarán szembe-tűnik az asszonyok önkéntes munkáját dicsérettel hatalmas virágoskert. A volt gyártulajdonosok sem az udvar szépítésére, sem a különálló irodahelyiségekre nem fordítottak nagy gondot. Alacsony kis szobákban végzik munkájukat a tisztviselők. A közeljövőben azonban itt is építkeznek majd.

Maga a gyár hatalmas üveg-falakkal ellátott emeletes épület, melyben vígan cseng a kö-tőgépek hangja.

AHOL A MUNKÁSOK 98 SZÁZALEKA NŐ

Belépünk. Amerre a szem tekint, nők és nők. Fiatalok és öregek. Van olyan is, aki már negyven éve dolgozik a gyárban. A gyár 500 főnyi munkás-ságának 98 százaléka nő; csak a mesterek és technikusok férfiak. Az alsó nagy kötőosztá-lyon — melyben 60 kötőgépen felváltva dolgoznak a munkás-nők — megállunk Szöcs Mária osztályvezető előtt.

— Bizony sok nehézséggel kellett megküzdenünk, — mondja Szöcs Mária, — a régi tulajdonosok teljesen elhanyagolták a gyárat. Ahol csak lehetett, szabták, a gépeket tönkre-tették. Az államosítás előtt már csak negyvenöt dolgoztunk. Mikor szükségessé vált az orsz-ág különböző részeiben levő hasonló gyárak összevonása, nálunk öt gyárat vontak össze. Ez februárban történt. Az így kibővült vállalat első feladata volt a gépek kijavítása és üzem-behelyezése, ami természetesen sok időt vett igénybe. De a Munkáspárt és a kormány segítséggel már túl vagyunk a nehézségeken, napról-napra haladunk és a Terv első negyedé-ében 57 százalékkal, második ne-gyedében 80 százalékkal közelít-tük meg az előírást. Ma azonban már 2,2 százalékkal szárnyaltuk túl a Tervet.

A gyermek-puloverektől a férfi-puloverekig mindent gyán-tanak itt: sport- és vadászha-risnyákat, katonai lábszárvédő-ket és vastag földműves mellé-nyeket, a falusi szövetkezetek részére.

Megtudjuk, hogy Mita Paras-chiva és Bánaru Elena ölmun-kásnők 48 százalékkal haladják túl naponta a normát. A szálak összekötésénél dolgoznak külön-ösen nagy figyelemmel, így sikerült elérniük a szép ered-ményt.

A csőrösosztályon vígan katol-nak az orsók. Gáunar Mária ölmunkásnő, aki eddig 12 eső-vel dolgozott, kitarolt munkával és szorgalommal elérte, hogy ma 18 esővel dolgozik és így 30 százalékkal haladta túl a napi normát.

— Huszonhét éves vagyok — mondja Gáunar Mária —, négy éve dolgozom a gyárban. Soha még nem ment így a munka, mint most. Amikor tudjuk, hogy magunknak dolgozunk. Barca-

rozsnynón lakom, s minden nap faluról jövök be a gyárba. De örömmel teszem, és igyekszem Alexa Maria nyomán haladni, aki már 20 éve dolgozik ezen az osztályon. De a mosolygó Török Rozália is ölmunkásnő, aki szintén nagy kedvvel dolgozik.

A varrósztályon találjuk az üzem legfáradhatatlanabb és legöregebb munkásnőjét. Szik-szaj Reginát, aki 63 éves léte-re naponta még 3-4 önkéntes munkaórát csinál, hogy ezáltal is közelebb vigye osztályát az Állami Terv megvalósításához. Ila fürge ujjait nézi az ember, azt hiszi, hogy fiatal lány szor-galmas kezét látja.

Száznegyvenen dolgoznak ezen az osztályon Karácsony Margit és Máncza Irén szakosztály-vezetők vezetésével.

A gyár mögötti terjedelmes veteményes kert ugyancsak a munkásnők önkéntes munkájá-nak az eredménye. Nemesek a konyhát látjuk el terményeiből, de a munkásnők otthoni szük-ségeit is kielégítik belőle. A napközi otthon tejszükségleté-nek fedezésére tehenet is tartan-ak.

Mindannyian a Munkáspárt, továbbá a RDNSz és az IMSz tagjai. Az utóbbi keretein belül az ifjúság élénk sporttevékeny-séget fejt ki. Büszkeségük a 18 éves Cunea Paraschiva, aki leg-utóbb az 500 méteres távfutás győztese lett.

TELCSER BERTA

Szovjet festőnők

A szovjet festőművésznők leg-híresebbjeiről közöl cikket a „Szovjet Asszony“ című folyó-irat. A képekkel díszített cikk érdekesen világítja meg azokat az új és nagyszerű feladatokat, melyeket sikerrel oldanak meg a szovjet festőnők, akik számá-ra korlátlan tanulási, utazási és munkalehetőséget biztosít a Szovjetunió.

Egyik leghíresebb festőnő, Maria Neszterova, aki a Hon-védő Háború után festette meg legsikerültebb képét, a „Kozák lovast.“ Ugyancsak nagynevű festőnő, Nina Vatolina, aki tel-jes realizmussal és élénkséggel eleveníti meg a szovjet dolgozó asszonyt, gyárban és kolhozban egyaránt.

A szovjet festőnők nemcsak nagy vásznakot, portrékat és tájképeket, hanem plakátokat is szívesen festenek. Nem választ-ják szét a festőművészetet kü-lönböző ágakra, s nem tartják kisebb értékűnek a művészi plakátrajzolás és festésnél. Egy-egy ilyen plakát az egész orszá-got bejárja, mindenütt ismerik és mindenütt híressé teszik al-kotójuk nevét. — Neszterova „Anyja és lánya“ című ragyogó plakátja például, mely a ten-gerparton sétáló fiatal és egész-séges édesanyját ábrázolja gyer-mekével a karján — bejárta az ország minden vidékét. Ugyan-csak hasonlóan népszerű G. Szubina a kirgizföldet népszerű-sítő plakátja, melyről egy kir-giz fiú és egy kirgiz lány mo-solyog a nézőre.

Nagy ünnepekre, kiállítások-ra készítik plakátjaikat a szov-jet festőnők, akik hazájukért dolgoznak, állandóan képezik magukat és nevelik a képzőmű-vészeti iskolákból kikerülő új művészgenerációt.

Paradicsomszagu Kolozsvár

Három héttel ezelőtt még hideg volt. Napokon át keservesen esett az eső. A paradicsom lekökadt a töveken s a félésebb háziasszonyok zívessen be is fűtöttek volna. A meteorológusok óvatosan fejezték ki magukat: szép idő kilátásban, de a felmelegedés ilyenkor már ne-hezebb, mint a nyár elején, vagy a közepén.

Azóta — három hete — rendü-letlenül tart, a kétszer esővel tar-tított, igen kedvező meleg nyári idő. Vénasszonyok nyara volna ez, vagy annál is korábban tartanánk? A kukorica érik, sárgul, bizako-dóbbá, zörgőbbé válik, túl van már a tejesedés stádiumán. A paradi-csom — minden pesszimista jóslat-tal megcáfolva — ezer és ezer hol-dakon érik be. Mi van ilyenkor Biharban; Margittán, Diószegen, Székelyhídon és az aranyosvidéki kertgazdaságok falvaiban! Ezer és ezer verandán, gyuródeszkán, konyhafákon vöröszik, érik, arany-lík a paradicsom. Mintha valóban földi paradicsomba léptünk volna.

Ilyenkor a fényes nyárutóban és a mégis már közeledő őszben újra kisvárossá lesz Kolozsvár. Minden paradicsomszagu. Paradicsomhéj hever a járdán. Paradicsomot cipel a kofa és a szembejövő konflis. Paradicsomot főz a háziasszony, paradicsomleves szerepel a kis-korcsma, az étterem és a nyári kántin étlapján. Ha nem, akkor töltöttpaprika, paradicsomos ká-poszta, paradicsomos krumpli, sőt az őrményeknek: paradicsomos szá-rzabab. Kitart mellettünk télen-nyáron.

Azt hinné az ember, hogy a pa-radicsom eltevése körül nincsen semmi újság, pedig a technika ha-lad, a tudomány fejlődik és a

konyhaművészetnek, a táplálkozás fejzetének sok újat mond. Ma már tisztában vagyunk vele, hogy a paradicsom nemcsak jóize, de vitamintartalma miatt is fontos. A paradicsomos üvegeket régen is ki-mosták, s a paradicsomot is gon-dosan megfőzték és „kidunszoltá-ták“. Ma már azt is tudjuk, hogy a paradicsom romlását az üvegek-ben és a lében megmaradt penész-baktériumok, kicsi élőlények okoz-zák, melyek idővel elszaporodnak és megromtják a paradicsom ízét. Ismerjük az ellenséget, ennél fog-va jobban is tudunk harcolni el-lene.

A MINEL NAGYOBB TISZ-TASÁG

itt sem árt, csak használni. Nem elég jól eltenni a paradicsomot, de fon-tos az is, hogy az éléskamra szel-lős, levegős, száraz legyen. A jó háziasszony a paradicsom közé és a tetejére régebben szalicilt tett. A szalicil tartósító fertőtlenítő szer, megakadályozza az esetleg feléledő baktériumok elszaporodását. Jó és olcsóbb a nátrium benzoicum, amely szintén kitűnő konzerváló, ugyanolyan fehér por, mint a sza-licil, s ugyanannyit kell belőle használni. A nátrium benzoicum olcsóbb a szalicilnél, előnye, hogy nem mérgező.

Más újonságot a paradicsombe-főzés körül: kitűnő paradicsomát-törő gép. Feleséggem épp most dolgo-zik vele. Régebben 50 kiló para-dicsom befőzésre egy napra meg-állt az élet a házbán. Az egész la-kás paradicsomlében úszott. Az üvegektől nem mertél szóvá sem lépni. A paradicsomtörő gép hasz-nálatával minden egyszerűbbé vá-lik. A paradicsomot nem kell meg-főzni, hanem csak megmosásuk, kéz-zel összetörjük, hogy puhább legyen és könnyen átmenjen a gépen. A szintán való áttörés nagyon kínos, lassú, fárasztó dolog. A géppel a munka játszi könnyedséggel és gyorsasággal halad előre. Ami máskor másfél napig tartott, az most két óra alatt elkészül. Utána a megmaradt héjakat mégegyszer áttörjük, így minden cepp lé át-kerül s csak a száraz héj marad vissza. A lé azáltal, hogy előfőzést nem csinálnak, sokkal szebb, vör-resebb és vitaminban is gazda-gabb.

AZT AJANLJUK A HÁZI-ASSZONYOKNAK,

hogy álljanak többen össze és ve-gyének közösen gépet. Az okosan szervezett munka a háziasszony életét könnyebbé, kényelmesebbé teszi.

A paradicsom további elkészíté-sét illetően nem mondhatok sem-mi újat. Legfeljebb az előkészítés legutolsó szakaszáról említhetem meg azt, hogy a hosszú párolás helyett a fokozatosan felmelegített, majd sűrűbbé helyezett üvegekbe töltik a majdnem fővő paradicsom-ot, azután párnák közé helyezik és ott tartják másnapig. Ezt az el-járást száragszövelésnek hívják. Mi az idén az ilyen módon elkészített paradicsomot ettünk és egyetlen üveg sem romlott meg.

Ez a mondatválonk és gyakorlati tanácsunk a paradicsom eltevésről, a gyönyörű, piros paradicsomszagu nyárutóban.

SZILÁGYI ANDRÁS

Szülők és gyermekek

Miért nem akar egyedül maradni a gyerek?

— Mit csinál a kicsi fia? — kérdezem Sz-nét a rendelőőrában.

— Köszönöm, jól van. De van egy kérdésem, ami miatt most magához jöttem. Rövid idő óta van egy hibája. Sohasem akar egyedül maradni.

— Hogy érti ezt? Este lefekvés előtt nem akar?

— Akkor sem. De most nem erről akarok beszélni. A gyerek egyszerűen nem akar nélkü-lünk játszani.

— Szóval egész nap játszik vele? Hát any-nyi ideje van?

— Dehogyan van. De nem is erről van szó. Azt akarja, hogy állandóan a közelében legyünk. Ha például a kertben mellette ülünk: egész jól ját-szik. De ahogy bemegyünk a házba, rögtön szalad utánunk, mint egy kis kutya.

— El tudom képzelni, hogy ez kellemetlen. S ha ez így megy tovább, akkor a gyerek már az ember terhére lesz. De a gyermek számára sem jó ez a túlságos függőség a felnőttektől... Nos, azt hiszem, hogy ebben a kérdésben már egy kissé ismeri a véleményemet. És nem fog csodálkozni, hogyha azt mondom: Nem a gyermek „rossz“ hanem a szülők követtek el hibákat. Ezért nem helyes és felesleges is ha a gyereket veszik elő és őt próbáik megváltoztatni. Sokkal egyszerűbb és céltudatosabb — ha talán nem is olyan köny-nyű —, ha a szülők változtatják meg a gyerek-kelet szemben magatartásukat. Ennek gyorsabb és biztosabb hatása.

— Milyen hibát követünk el megint? És nem lehet ezt jóvátenni. — Dehogyan nem. Ebben az esetben elég könnyű lesz. A gyerek nem féle-lomből ragaszkodik úgy a szüleikhez. Indító oka inkább az unalom és az ügyetlenség. Egyszerűen nem tud mit kezdeni önmagával. Ez a kérdés

annál is inkább felléphet, mert a gyermeknek nincsenek testvérei, játszótársai. Ezen azonban könnyű segíteni, ha nem csak játékszerket ad neki, hanem a képzeletét is működteti.

— Hová gondol? Az én gyerekem egyáltalán nem erre való. Nem buta, se nem ügyetlen ugyan, de még túlkicsi az ilyesmihez.

— Ezt csak maga gondolja. A gyerekek ebben a korban már egész jól dolgoznak. Ha ez a munka és teljesítmény még nem egészen a felnőttek mér-tékével mérhető is. De erre nincs is szükség...

A begyakorlás a későbbi életre való előké-szülés nagyobb jelentőségű mint a játék. Maga azt gondolja, hogy a gyerek nem képes erre? Mért ne? Maga mondja, hogy ügyes és nem buta. Tehát erre éppen úgy képes lesz, mint a többi hasonlókorú gyermek, akik szívesen segítenek a konyhában és a háztartásban. Dolgoznak a port-örölnél, segítenek a mosogatásnál. Persze ez ele-inte nem fog jól menni, de rövid idő múlva látni fogja, hogy hasznos segítséget jelent. Mindig újra csodálkoznak azon, hogy kisgyermeknek a min-dennapi fogásokat éppen olyan jól tudják, mint a felnőttek. Vannak háromévesnél kisebb gyer-mek. akik oly ügyesen hámoznak krumplit és gyümölcsöt és a kést olyan ügyesen kezelik, hogy nem kell félni: nem vágják meg magukat. Pát is tudnak hozni a kályhához, a kertben is tudnak egyet-mást végezni. köveket, vadásztenyét gyűj-tenek, stb.

— Komolyan gondolja, hogy ez lehetséges? Mindenesetre megpróbálom.

— Tegye meg. De különben is: az óvodákat most nyitják meg. Okvetlen irassa be és a zve-reket, járassa sokat a többi játszótársak közé s akkor ez a kérdés magától megoldódik.

HATSCHÉK ANNI

Hogyan segítsék a szülők iskolás gyermeküket?

A szülőknek már jóval azelőtt, mintsem hogy a gyermek először iskolába menne, fel kell készítenie a gyermeküket erre a nagy és fontos eseményre. Nemcsak formaruháról, tankönyvekről, irkáról kell gondoskodniuk, hanem mindezekelőtt törődniük kell azzal, hogy a gyermeket lelkiileg is előkészítsék erre a nagy napra.

A gyermek normális fejlődésével hétéves koráig már okvetlenül szükségét érzi annak, hogy a betűvetést megismerje. Környezetében a felnőttek könyvet, újságot olvasnak, leveleket írnak. Az ilyenkorú gyermekeknek általában már olvasgatják a meséskönyvek bűbajos meséit, elbeszéléseit, amelyek a gyermekekben fokozatosan megérettélik az olvasni-tudás szükségességének tudatát. A szülők pedig okvetlenül költseik fel és érleljék ezt a tudatot.

AZ ISKOLÁBA VALÓ BE-LÉPÉS

örvendetes esemény kell, hogy legyen a gyermek életében. A gyermeknek értenie és éreznie kell, hogy amint iskolás lett, megvált az elragadó mesék képzelt világától, véget ér életének iskolaelőtti korszaka, ugyanakkor azonban az emberi tudás még sokkal vonzóbb és gazdagabb világába léphet.

Az iskolabájtás első napját csakúgy, mint minden iskolaév első napját olyannak kell tenni a gyermek számára, hogy azok a napok mindig ünnepként éljenek emlékeztében.

Az iskola és a tanító elősegítik a gyermekek közötti normális viszony kialakulását. De ebben is szükség van a szülők segítségére. A szülők értessek meg gyermekükkel, hogy ő most már egy gyermek köztársaság tagja, és egyenlő kötelezettségekkel bírja, hogy közte és iskolatársai között igazi kapcsolatok csak abban az esetben létesülnek, hogy ha megtanulja tisztelni más gyermekek akaratát és jogait.

PAJTÁSOKAT

a gyermek maga válasszon magának. A választás alapja a gyermekek közös érdekeiben és a kölcsönös rokonszenven van. Az iskolában létrejött baráti kapcsolatok az iskolán kívül töltött időben is meg kell, hogy maradjanak, meg kell, hogy erősödjének. Ennek az a módja, hogy a pajtások látogassák meg egymást otthonukban, töltsék együtt a szabadidőt.

Az iskolás gyermek általában igen könnyen adja át magát első tanítójára befolyásának. Ennek, a számára új tekintélynek nemcsak kedvvel teljesíti utasításait, hanem mindenben igyekszik is hozzá igazodni. Nem ritka eset, különösen az iskolalátogatás első idején, hogy a gyermek kezdi szembeállítani a tanító vagy a tanítónő tekintélyét az apa vagy az édesanya tekintélyével. „A tanítónéni viszont azt mondta nekünk”, „Mária Antonovna nem így magyarázta ám”, — ilyen elvetéteket hallhatunk az elsőosztályosoktól az otthoniak utasításaira vagy magyarázataira.

Általában a szülők helyesen értelmezik ennek a rokonszenvennek okát és eredetét. Helyesen értékelik a tanítói tekintély nevelő hatását és mindenképpen igyekeznek a gyermekekben elmélyíteni a tanító iránt érzett tiszteletet. De akadnak olyan anyák is, akik féltik saját szülői tekintélyüket, kezdenek féltékenykedni a tanítónőre és megmondhatatlanul arra ragadtatják magukat, hogy a gyermek jelenlétében kritizálják a tanítónőt vagy ironikusan nyilatkoznak „az iskola rendjéről”. A tekintélyek ilyen szembenállása káros hatással van az iskolások nevelésére és tanítására.

Egészen kizárólagos jelentőségük van a gyermek életében és nevelésében a házi feladatoknak. Ezeket a feladatokat elsősorban az iskola vagyis a tanító szabja meg. Ugyanakkor azonban nagy felelősség hárul ezzel kapcsolatban a szülőre is. Otthon a szülőknél kell irányítani a gyermek mindennapi munkáját.

Mindenekelőtt okvetlenül biztosítani kell otthon a gyermek számára egy állandó helyet, ahol házi feladataival foglalkozhassék. Gyakran előfordul, hogy még a legképzelmesebb lakóviszonyok között sem szoktatták úgy a gyermeket, hogy egy állandó helyen dolgozhasson, hanem az iskolás gyermek

feladatait ott készíti, ahol éppen eszébe jut. Ez azonban helytelen.

A GYERMEK MUNKA-HELYE

okvetlenül világos legyen. Erre az időre ellenőrizték a szobát. Amikor gyermek feladatait elkészíti, ügyelni kell a csöndre. A legalkalmasabb idő a házi feladatok elvégzésére délután 4-től este 7-ig. Ha a gyermek délutáni tanításra jár, akkor reggel 9-től déli 12-ig végezze el feladatait. Ha a gyermekeket rendszeresen erre az időre szoktatjuk, megtanulják idejüket helyesen értékelni és jól beosztani.

Már az első osztályoktól kezdve ajánlatos otthon arra tanítani a gyermeket, hogy házi feladatainak elvégzését egy bizonyos rendszerrel oldja meg. Minden 40—45 perces foglalkozás után 10—15 perc pihenőt tartson. A pihenés idejére esetleg könnyű testgyakorlatokat javasolhatunk. A felsőbb osztályok tanulói, akik már hosszabban elüldögélnek házi feladataik mellett, jó, ha időközönként hideg vízzel felfrissítik arcukat, nyakukat. Ez az eljárás fokozza teljesítőképességüket.

A TANULÁSBAN

bevezetett rendszer helyessége feltételezi, hogy a könnyű és a nehéz házi feladatokat megfelelő egymásutánba soroljuk. A szülők feladata megállapítani, hogy gyermeküknek milyen gyakorlatok jelennek különösebb nehézséget. A munkát a legnehezebbekkel kell kezdeni.

A legjobb talán először az írásbeli feladatokat elkészíteni, mert ezek általában több időt és nagyobb figyelmet kívánnak. De olyan esetekben, amikor a dolgozatokhoz az elméleti anyag ismereteire van szükség, a tanulók előzetesen meg kell, hogy tanulják az idevonatkozó anyagot tankönyveikből, vagy jegyzeteikből.

Hogyan ellenőrizzük a gyermekek otthoni munkáját? A kisebb tanulók, ha hibát követnek el a feladatok megoldása-

nál, gyakran még akkor sem veszik észre tévedésüket, ha ellenőrizték is munkájukat. Eppen ezért legjobban, ha az első időben a szülők a gyermekkel együtt ellenőrzik a feladatok megoldását. Ezzel egyidejűleg azonban már jó arra szoktatni a gyermeket, hogy először ő maga ellenőrizze munkáját s csak azután mutassa meg azt a felnőtteknek. Az ilyen felügyelet ne viselje magán a helyreigazítás

Különös elővigyázatossággal

és pedagógiai taktikával járjanak el akkor a szülők, ha a házi feladatok megoldásánál bármiféle hibát vagy fogyatékosságot tapasztalnak. Helytelenül cselekednek

nyers jellegű és ne mutasson bizalmatlanságot a gyermek iránt. Ellenkezőleg. Legyen ez csak a szülők érdeklődésének megnyilvánulása gyermekük munkája iránt. A helyes az, ha maga a gyermek érzi szükségét annak, hogy házi munkájának eredményeit megmutassa ellenőrzésre édesapjának, édesanyjának. Ezt csak abban az esetben lehet elérni, ha a szülők a gyermek teljes bizalmát élvezik.

azok a szülők, akik a legkisebb nehézség esetén is azonnal segítségül sietnek és egyszerűen előremondják a megoldást. De épol helytelenül járnak el akkor, hogy-

Hatmillió építkezés a Bolyai Tudományegyetem épületeinek korszerűsítésére

KOLOZSVÁR. — A Bolyai Tudományegyetem Horea-úti épülete a nyári szünet alatt külsőleg semmit sem változott. Legfeljebb az előtte levő kis kert mutat színesebb képet. Aki azonban a múlt év befejezése óta először járja végig a folyosókat és termeket, csodálkozva látja a nagy átalakulást. Üres szobák ásitának a szemlélőre. Itt-ott szekrények, asztalok, s más bútordarabok tornyosulnak egymás hegyén-hátán, papírral letakarva. A falak foltosak, az ablakokon vastagon áll a mész. A folyosón és a termekben cementes zsákok, gerendák, téglák, deszkák, hevernek szanaszét, egymás hegyén-hátán. Mészporos ruhájú munkások

dolgoznak állványokon és létrákon, falakat bontanak ki, máshelyt új falakat húznak.

A bombázott részen üreg tántog. Betonlemezek dróttal csüngnek alá egymásbafonódva, lépcsőmaradványok s egy-egy korlátárszék szomorkodik magára hagyottan. Az épületrész oldalai azonban már szilárdan húzódnak fel a tetőig, s az állványok sokasága jelzi, hogy a háborúnak ez a maradványa is rövidesen eltűnik.

A folyosó egy-egy „csendesebb zúgában” egyetemi hallgatók állnak vagy sétálnak, könyvekkel és jegyzetekkel a kezükben. Az őszi vizsgaszesszió utolsó nekirugaszkodására készülnek. Az udvaron nagy rakás tör-

melék, homok s mindenféle építőanyag hever. Munkások hordják a meszet az állványokra, homokot szítálnak, szekereket üresítenek. Itt-ott, padokon és gerendákon ülve egyetemisták hajolnak a jegyzeteik fölé.

A második emelet egyik terméből Zörgő Benjamin egyetemi tanár lép ki. Nagy csoport hallgatót vizsgáztat. A szünetben megmutatja az összes — részben már befejezett, részben most készülő — termeket.

— A lélektani intézet ide költözött a központi egyetemről — mondja Zörgő professzor. — Egyrészt a pedagógiai intézettel együtt kell lennie, másrészt így elegendő számú helyiség van az egyetem központi épületében a természettanok számára is.

Már berendezett, világos tanári szobák, könyvtár, szeminariumi termen vezet át. Külön szeminárium áll a gyermeklélektani vizsgálódások s a hallgatók előadásán kívüli foglalkozása szolgálatába.

— Ez az állatlélektani laboratórium — mutat körül mosolygva Zörgő professzor egy kis cementpadlóju, csempézett falu helyiségben. Kiválóan alkalmas erre a célra, — csak egy kissé szűk.

A következő helyiség még nagy átalakítást igényel. Le kell bontani egy falat, padlót, ajtókat, ablakokat kell tenni. Előadóterem lesz ez, mintegy 250—300 hallgató számára.

Egy emelettel lejjebb az ideológiai tanszék termei készülnek. Az egész emelet erre van szánva. Az elmúlt évben az ideológiai tanszék nem rendelkeztek külön helyiséggel. Különböző helyeken, az egyetemnek hol egyik, hol a másik épületében, a Diákházban, sőt a „Capitol” mozgó termében is folytak egyetemeink alapvető tárgyainak előadásai.

A földszinten hat-hét helyiség, nagy olvasóterem áll a pedagógia és filozófia rendelkezésére. Benyitva az egyikbe. Csodálkozva néz ránk néhány hallgató. Vizsgadolozatot írnak.

Az átalakítás, javítás az egyetem központi épületében is folyik. Mintegy 6 millió lejt kapott az egyetem erre a célra. Népköztársaságunk gondoskodik arról, hogy a szocializmus építészének tudományos központjai technikai szempontból is megfeleljenek hivatásuknak.

MADÁRVONULÁS...

Itt vannak az „ember-hónapok: szeptember, november, december” — mondogatják őszidőn jaluhegyen. A városok körületegésze zárt lélek is megérzi azt a különös és titokzatos sejtelmét, mely rabul ejti ilyenkor az erdőt, s káprázatával borzongó félelmet lop a fűvek és fák millió sejtjébe. A párás hegyormok mögött vagy talán inkább a ligetek rőt avarjában mintha megmozdulna valami. Az ősz nagy takarodójának első akkordjait már ott dudolja a szél a jegegyék sokhírű hárfáján. Szeptember van...

Ezernyi kismadár szívében megmozdul ilyenkor a vándoröszön páranesszava. Szárnyas légió serege lép a felhők portalan országútjára s aki feleletet akarna adni ennek az évenként megismétlődő népvándorlásnak minden egyes titkára, annak köteteket kellene áttanulmányoznia azért, hogy végülis bevallja, sokat kell még kutatnunk addig, amíg a titkok sorozatát megoldhatjuk majd. Még nem tudjuk pontosan, mi is váltja ki ősszel vagy tavasszal a vándorlás ösztönét, nem tudjuk, mi vezérli a szárnyas seregeket a távolságok útvesztőiben s még számtalan megfigyelésre van szükség, ahhoz, véglegesen tisztázzuk a költöző mada-

rak hazatalálásának kérdését is.

A madárvonulás szakembereink vizsgálatai szerint háromféle lehet. Egyes fajok, mint például a fecske, a gólya minden esztendőben, meghatározott időben és útiránnyal költözködnek. Néhány észak-sarki madárfaj csak szűkre szabott területen s csak időnként vándorol, azért, hogy az egyik területen elfogyott élelmet közeli vidékek területén megtalálja. Az elmúlt télen is megfigyelhetjük városaink és falvaink környékén az északi országokból hozzánk érkező, vándorló, csonttollú madarak kedves csapatát, amelyek a jó bogrú és magtermés leszűretelésére látogattak el hozzánk. Még ma sem tudjuk, hogyan szerzik tudományt szárnyas vendégeink arról, milyen is volt valamelyik évben a galaponya, berkenye, vagy jappaltermés minálunk — nem tudjuk, ki közvetíti számukra a „termésjelentés” megbízható adatait. Tény az, hogy a terített asztalhoz mindig akad kosztos. A madárvonulás harmadik fajtája az egészen szűk területen történő kóborlás, mely a pár nélküli maradt „madár applicények” vagy „ösvények” szokása.

A madárvonulás oka az éghajlat zordasága s a vele kapcsolatos élelem

vagy fényhiány. Igen érdekes egy észak-sarki sirlálnak a vonulása. Ez a sirlálfajta a nap-sütést keresi. Amikor a magas északon beköszönt a félév tartó éjszaka, madarunk lekötözik a déli sark féleves nappali fényébe s ezt a „csekély” 22.000 kilométeres utat évenként kétszer teszi meg.

A vándoröszön kiváltságát minden valószínűség szerint a madár testében lévő belső elválasztási mirigyek idézik elő, melyek serkentő váladékukat egyenesen a vérbe öntik. A mirigy-működés megindulását valószínűleg éghajlati vagy kozmikus, tehát a világrűrből származó okok (sugárzások) idézik elő.

A tájékozódás kérdése még bonyolultabb. Ismeretes, hogy a csapatosan vándorló madarak rendszerint tapasztaltabb üregek vezetésével utaznak, akik bizonyos támpontok segítségével már tájékozottak az útvonalat illetően. Ennek a ténynek ellentéte azonban az a megfigyelés, hogy a valamilyen okból megkötött csapattagok is ott találják útjuk négyéltájához, minden vezetés nélkül is. A tapasztalt úttárs szerzett tájékozódásnak az is ellentéte, hogy a madarak ösztönzettel vonulnak éjjel, amikor pedig a támpontok szerinti tá-

jékozódás igen nehéz. Tengerek és óceánok sirlálnak pedig a tapasztaltaknak semmi haszna sincsen. Sok kutatónak az a véleménye, hogy a tájékozódásnak külön érzékszerve lenne a madár testében, mely rendkívüli érzékenységet áruhá el a rövid rádióhullámok iránt. Megfigyelték ugyanis, hogy rövidhullámú rádióadókat közelében a külön madarak megzavarodnak s ijedten keringenek az antennatornyok felett. Igen érdekes az a vélemény, mely szerint a vonuló madarak iránytűje a déli irányból fújó szél lenne. Ismeretes, hogy a motornélküli repülések — tehát a madár repülésnek is — előfeltétele a szárnyakkal szemben fújó szél. Az ősszel beálló déli irányú szelek vezetnék tehát a madarakat utjuk célja felé.

A madárvonulás titkai még megoldatlanok. A kérdőjelek és feltételek azonban újabb és újabb kutatásra ösztönzik a szakembereket, s remélhető, hogy rövidesen tisztán fog előtűnni állani mindaz, ami ma még elmélet és tapasztalás próbálkozás csupán. Különösen a szorjói tudósok nagy jelentőségű ideológiai kísérletei és eredményei biztató ígéretet annak, hogy rövidesen ezek a kérdések is tisztázód-

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. emelet, Telefon 15-35.
 Kiadóhivatal: Szabadság-tér. 31. Telefon: 19-11.
 Leptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó Rt.
 Felelős szerkesztő: LAZAR JÓZSEF.
 Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249, szám alatt.
 A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411-1949. társaság sz. alatt.
 Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk számla: 40.623.

Kenderes fokozza a kendertermelést

Az egész országban rendkívül jó a kendertermés. A falvak dolgozó parasztaival kötött szerződések következtében lényegesen megnövekedett a kenderrel bevetett területek nagysága. A rendkívül fontos ipari növénynek a feldolgozásában az ország kenderfeldolgozó üzemei között élen járó a bőrvelyi kendergyár.

A bőrvelyi kendergyár munkásigazgatója, Kenderes Ferenc, aki kenderáztató napszámossorból emelkedett szaktudása és a munkásosztályhoz való hűsége folytán a gyár felelős vezető-helyére, a termelést nagymértékben megyorsító és lényegesen megkönnyítő újítást vezetett be a munkamenetben.

Ismeretes, hogy a kender feldolgozás előtt az áztatásba kerül, ahol eddig hosszabb ideig — tizennégy napig — állott vízben.

Kenderes Ferenc, a bőrvelyi kendergyár munkásigazgatója a kenderáztatás idejét lényegesen lecsökkentette. A kenderáztató medencékbe az üzemi gépektől eltávozó fűradt gőzt vezette be és így a medencék vizének hőmérsékletét az előmelegítéssel 32 fokra emelte fel. Az így előmelegített vizű medencékben az áztatás nem tizennégy napi időt vesz igénybe, hanem csak három napig tart. Tehát a kenderáztatáshoz szükséges időt tizenegy nappal csökkentették.

Ez az újítás, amely nem jelent külön költséget, megsokszorozta a gyár áztatómedencéinek termelési menetét és lényegesen megrövidítette a kender feldolgozásának idejét. Így a bőrvelyi kendergyár sokkal több kendert tud feldolgozni Kenderes Ferenc újítását alkalmazva, mint eddig és az új eljárás következtében csökkenteni tudta a termelés költségeit is.

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZER-TARAK:

SZEPTEMBER 19-ÉN, HÉTFŐN

2. számú állami gyógyszer-tár (volt Apostol) Dózsa György-utca 37. szám, 5. számú állami gyógyszer-tár (volt Kohn dr.) Szabadság-tér 10. szám, 11. számú állami gyógyszer-tár (volt László) Heltai-utca 3. szám (Tanítók Háza mögött), 13. számú állami gyógyszer-tár (volt Holcska) Móccok-utja 42. szám.

A HÁTRALÉKOS HÁZBER-ADÓ, KERESKEDELMELI ÉS JÖVEDELMI ADÓ behajtására a városi ideiglenes bizottság pénzügyi ügyosztálya szigorú rendelkezést kapott a pénzügyminisztériumtól. A pénzügyminisztériumi utasításnak megfelelően, a hátralékos adófizetők ellen büntető eljárást tesznek folyamatba. A pénzügyi ügyosztály nyomtatékosan felhívja a hátralékos adófizetőket, hogy hátralékaikat rendezzék, mert ellenkező esetben ügyüket átteszik az ügyészséghez. Az adók befizethetők a pénzügyi ügyosztály székházában, Malinovszki-tér 19 szám (volt pénzügyigazgatóság).

A SZEPTEMBERI NYUGDI-JAKAT a munka- és népjóléti ügyi minisztérium közleménye értelmében szeptember 25-től, vasárnaptól kezdődően fizetik. A Társadalombiztosító Intézet és az államvasutak nyugdíjpénztá-
 ra szeptember 20-án, kedden kezd meg a nyugdíjak kifizetését. A nyugdíjat postán kikézbessítik.

Herbál: János Művek

alkalmaznak két fiatal

nyomdász
 beüszedő

A szükséges iratokkal rendelkezők jelentkezzenek az igazgatóság épület 7. számú szobájában

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 5 lej, szombaton 6 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóig 50 lej, szombaton 60 lej. Állástkeresőknek szavanként 2 lej. — Kereskedelmi jellegű apróhirdetés szavanként 8 lej. Cím a kiadóban és jellegű hirdetéseknel 20 lej pótdíj fizetendő.

ADAS-VÉTEL

HÖLGYFODRÁSZOK! Prima, garantált Dauer-szer, nyersanyag és minden árnyalatban hajfesték kapható, idősebb Mussa Gyulánál, Rákóczi-ut 84. 6945

STINGL, rövid fekete kereszt-huros zongora, kitűnő állapotban eladó. Kossuth Lajos-utca 52. 6957

HORNIFON 3+1 rádió, 2 oboa hangszer minden elfogadható ártért eladó. Jorga-utca 5., szuterén. 6941

VESZÉK zsebhenhorozható „Adistor” számláló-táblát. „Standard”, Molotov-utca 14. 6953

SZÁMOLÓGÉPET veszek. Cím a kiadóban. 6965

ELADÓ szép, új diófurnéros kombinált szekrény. Csaba-utca 20. 6974

MEGVÉTELRE keresek fehér, zománczott asztali kályhát. Bartha, Codru Dragusanu-utca 38. 6983

ZOMÁNCZOTT fürdőkád, hibátlan, 2000 cserép, deszkaanyag eladó. Hidelvei-utca 14, délután 1-3-ig. 6996

GYALUFORGÁCS díjmentesen elvihető a „Cooperativa Mobile” Trefort-utca 3 szám alatti műhelyből. 7002f

KICSI kézi présgépet stanco-láshoz keresek megvételre. Cím a kiadóban. 7009

SÜRGŐSEN eladó sötétszürke férfi ruha. Szondi-utca 20. 7011-a

KERÉKPÁR női és férfi, jó-karban eladó. Szondi-utca 68. 7018

ELKÖLTÖZÉSERT eladó kombinált szoba, jégsekrény, perzsazonnyegek, függöny, lámpa és sok minden. Dózsa György-utca 20. Tkv

MODERN rádió olcsón eladó. Einstein-utca 19. Tkv

KERESÉK megvételre 2 sód-ronyt, matrác alá. Krotky, Vörösmarty-utca 20. 7028

JÓKARBAN levő, fehér gyermekocsi eladó. Malom-utca 27, Kiss. 7032

IRHABUNDA, közép-termetű nőnek, kitűnő állapotban eladó. Cím a kiadóban. 7034

KÉTKARIKÁS, kifogástalan asztali főzőkályhát veszünk. Görögtemplom-utca 4, Lengyel, Telefon: 10-35. 7035

KITŰNŐ, hordozható „Royal” írógép eladó. Cím a kiadóban. 7036

RUHÁSSZEKRÉNY, íróasztal, márványos toalette, könyvszekrény, vasfogas eladó. Avram Jan-
 cu-utca 7. 7037

LINOLEUMOT keresek megvételre. Cím a kiadóban. 7038

NŐI kerékpár és ventilátor-motor eladó. Zola Emil-utca 9. 7039

ELADÓ prima női kerékpár, nikkelezett vázzal. Ecaterina Varga-utca 6. Széna-tér felé. 7041

HÁZORZÓ kutya eladó. Erdéklődni 23-78 telefonon. 7043

VESZÉK hármas, nagy ruha-szekrényt. Cím a kiadóban. 7044

MODERN, majdnem új diógyökér ebédli eladó. Átjáró-utca 20. 6994

SINGER csónakos varrógép olcsón eladó. Crisan-utca 37. délután 1-3. 7048

INGATLAN-LAKÁS

CSERÉLEK két butorozott szobát, fürdőszobával, üres egy szoba, konyhával. „Szoba” jel-igéző. 6968

ATTILA-NEGYEDBEN villa, központban kertes családi ház. Házsongárd felett 3 hold szántó sürgősen eladó. Mezey-ügynökség, Dózsa-utca 16. 7002/b.

HÁROM szoba, konyha, komfortos lakásomat sürgősen elcserélném hasonló egyszobással. „Azonnali cseré” jellegre kiadóba. 7029

ALLAST KAPHAT

KERESÉK igazolvánnyal rendelkező mindenek főzőnőt. Jelentkezni 3-4 között Gyulai Pál-utca 11, Mandula. 6948

ALLAST KERES

NYUGDIJAS tisztviselő bármilyen alkalmazást keres. Ajánlatot „Agillis” jellegre kiadoba. 7047

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI koszorúk, fátylak, ruhák kikölcsönzése, eladása **ORCHIDEANAL**, Dózsa György-utca 22. Tkv.

GYORS- ÉS GÉPIRÁST rövid idő alatt bárki megtanulhat. Jelentkezni 10-12, délután 4-7 között, Március 6-utca 36., emelet, ajtó 3. 6993

MENYASSZONYI ruhák, fátylak, koszorúk kikölcsönzése, „Dahlia”, Horea-ut 35. Tkv.

KÖNNYŰ házi foglalkozást, amely állandó, biztos megélhetést nyújt, — tanítók szerény lakás ellenében. Lakbért külön fizetnek. Megkereséseket „Biztos megélhetés” jellegre a kiadóba. 6976

RPR

Judecătoria mixtă Zalău
 Dosar Nr. 1708-1949.

CITATIE

Nr. 1708, din 14 Septembrie 1949
 Dl. Soltész Ludovic, cu domiciliul în loc necunoscut este citat la această instanță pentru ziua de 27 Septembrie 1949 ora 8 dimineața în calitate de părăt chemat la conciliere cu Szabó Ecaterina pentru divort.
 In caz de neprezentare judecătura se va face în lipsă.
 Grefier (ss) Indescifrabil
 Judecător, (ss) Indescifrabil.
 L. S.

In caz de neprezentare judecătura se va face în lipsă.
 Grefier (ss) Indescifrabil
 Judecător, (ss) Indescifrabil.
 L. S.

RPR

Judecătoria populară urbană Cluj
 Dosar Nr. 3861-1949

CITATIE

Nr. 3861 din 16 Sept. 1949
 Dl. Bihari Andrei, domiciliat în Ungaria loc necunoscut, este citat la această instanță camera Nr. 5, pentru ziua de 3 Octombrie 1949 ora 8 dimineața în calitate de părăt în procesul de anularea contractului de adopțiune.
 In caz de neprezentare judecătura se va face în lipsă.
 Judecător (ss) Dr. Perju
 L. S. Grefier (ss) Indescifrabil

RPR

Prehetul Tribunalului Cluj
 Dosar Pr. 17-32370-1949.

PUBLICATIUNE

Dl. Rusu Gheorghe si sotia domiciliati in Cluj, cu petitia inregistrata la acest Parchet sub Nr. Pr. 17-32370-1949 din 26 August 1949 primul a cerut reconstituirea actului de căsătorie, iar secunda a cerut reconstituirea actului de nastere, arătând că Rusu Gheorghe s'a cătătorit la data de 12 Februarie 1931, iar sotia sa născută la data de 20 Octombrie 1904 in orasul Chisinau din parintii Ioan si Palagia.
 Noi, Procurorul-sef al Parchetului Tribunalului Cluj, in conformitate cu art. 3 din Decretul-lege Nr. 4062 din 1940 invităm persoanele si autoritățile care detin actele sau orice inscrisuri a căror reconstituire se cere să le depună neîn-fârziat la camera 131 dela acest Parchet.

Procurorul-sef
 (ss) G. Stegariou
 Grefier (ss) Florian Pop
 L. S. Tkv. 1441

Elveszett okmányok PIERDERI DE ACTE

Az alább felsorolt személyi okmányok elvesztek és azokat tulajdonosaik semmisnek nyilvánítják:

Urmatoarele acte personale au fost pierdute si posesorii lor le declară nule de drept în mâinile oricui s'ar afla:
 1. FERENCZ Ecaterina, Agihres, Fabrica de Gips, Carnet de Militia Cluj. 7040
 2. NEMES Márta, Cluj, Str. Heltai Nr. 44, Cartela de alimente, liberat de Sectia Comercială Cluj. 7042
 3. ALBERT Clara, Cluj, Str. Gábor Aron Nr. 24, Fisa Nr. 2 din Cartea de imobil, liberat de Militia Cluj. 7040
 4. WEISZMANN M. Andrei, membru Nr. 7562, liberat de Cluj, Str. Széchenyi Nr. 13, Cartela de imbrăcămintă tip C, liberat de Sectia Comercială Cluj. 7042

Tiszta kristály

NAFTALIN

kiló 2000 lej

Kapható az összes állami gyógyszer-tárakban és drogériákban

Van M.A.T.-típusu üres üvege?

A M. A. T. központja minden alakosság nélkül és a letétbe helyezett biztosíték teljes visszafizetésével vesz vissza a Monopol-típusu fehér üvegeket, bármely mennyiségben és bárkitől, mind az illetékes hivatalos elárusítóhelyek, mind az állami üzletek, szövetkezetek és az összes élelmiszer- és szeszszáll-üzletek útján.

A törvényes biztosíték 40 lej a literes üvegeért, 30 lej a fél-literes üvegeért és 25 lej a negyedliteres üvegeért.

BOROS NYERTE A VERSENYGEPEK KATEGÓRIÁJÁN A HAZTÖMBKÖRÜLI MOTORKERÉKPÁROS VERSENYT

KOLOZSVAR. — Vasárnap délelőtt több mint 10.000 főnyi közönség előtt rendezte a kolozsvári motorkerékpáros kerület a „Scanteia-Nap” előkészületei során háztömbkörüli motorkerékpáros versenyt. A versenyen sajnálatos baleset is történt. A 350 köbcentiméteres osztályban a vezető helyen fekvő Iones, a Szabadság-tér és Dózsa György-utca sarkán bukkott, méghozzá olyan szerencsétlenül, hogy lábát törte. A szép küzdelmeket hozó verseny eredményei a következők:

125 km. (6 induló, 6 kör): 1. Zoicas Adalbert (CFR) 14:00 p. 2. Iones (CFR) 14:23 p. 3. Deceai (CFR) 15:30 p.
250 km. (10 induló, 6 kör): 1. Gruber (CFR) 11:37 p. 2. Petras (CFR) 12:55 p. 3. Bothár (Dermafa) 13:02 p.
350 km. (6 induló, 7 kör): 1. Gruber (CFR) 15:15 p. 2. Hollós (CFR) 13:25 p. 3. Kádár (CFR) 15:00 p.
500 km. (8 induló, 10 kör): 1. Boros 16:52 p. 2. Grätz 16:58 p. 3. Roman 17:48 p.

Oldalkocsis (8 induló, 8 kör): 1. Grätz—Ambrus (CFR) 15:17 p. 2. Strauch—Hollós (CFR) 17:30 p. 3. Liblik (CFR) 19:00 p.

MODELLEZŐINK GYŐZTEK MAGYARORSZÁG ELLEN BUDAPEST.

Hajdúszoboszlón rendezték meg a RNK—Magyarország repülő modellező versenyt, mely fényes győzelmmel végződött. Az utolsó napi eredmények a következők: 1. Budaj András (RNK) 5:55 perc. 2. Varga József (Magyarország) 4:55 perc. 3. Moldoveanu A. (RNK) 4:18 perc. 4. Ujvári József (RNK) 2:47 perc. 5. Poich Loránt (Magyarország) 1:59 p. 6. Üveges János (RNK) 1:47 p. 7. Abaffy László (Magyarország) 1:25 perc. 8. Gaska Magyar (Magyarország) 0:34 perc.

A verseny végeredménye: 1. RNK 1896,5 pont. 2. Magyarország 1442 pont.

Russe Claudia új csúcseredmény! ért el a tegnapi válogatóversenyen

KOLOZSVAR. — Szeptember 24—25-én RNK—Magyarország női és férfi ifjúsági válogatott nemzetek közötti atlétikai viadal kerül lebonyolításra. Vasárnap délelőtt válogató jellegű versenyt rendezett az atlétikai szövetség, melyen több jó eredményt értek el versenyzőink. Ezek közül is kiemelkedik Russe Claudia új országos csúcseredménye a triatlonban. Russe Claudia eredményei a következők: 100 m. síkfutás: 13 mp., távolugrás 492 cm., súlydobás: 7.67 m. Új csúcseredménye 1754 pont. A régi csúcst is ő tartotta 1723 pontos eredménnyel. A többi eredmények a következők:

LÁNYOK. 100 m. síkfutás:

VILÁGOSSÁG SPORT

Caralulis győzött Fehér ellen a nemzetközi teniszbajnokságon

BUKAREST. — A nagy nemzetközi mezőnyt egybegyűjtő nemzetközi teniszbajnokságokon a román versenyzők figyelemreméltó sikereket értek el. Caralulis kiverte a további küzdelmekből a magyar Fehér, aki nemzetközi viszonylatban is kitűnő hírnévek örvend. A verseny részletes eredményei a következők:

Férfi egyes: Jávorszki (cseh)—Tanasescu (RNK) 7:5, 20:18! Krájszik (cseh)—Willer (RNK) 6:1, 6:3. Caralulis (RNK)—Jávorszki (cseh) 7:5, 0:6, 6:3. Krájszik (cseh)—Badin (RNK) 6:3, 2:6, 10:8. Adam (magyar)—Cobzuc (RNK) 6:4, 7:5. G. Viziru (RNK)—Adam (magyar) 6:4, 4:6, 11:13, 6:4, 5:2 félbeszakítva. Katona (magyar)—Krájszik (cseh) 7:5, 6:2, 4:6, 6:3. Asbóth

(magyar)—M. Viziru (RNK) 6:0, 6:0, 6:3.

Női egyes: Miskova (cseh)—Majorné (RNK) 6:3, 6:1. Miskova (cseh)—Glatiné Dombora 6:1, 6:4.

Férfi páros: Asbóth, Adam (magyar)—Willer, Ovics (RNK) 7:5, 6:0. Baldowski (lengyel), Pusztay (RNK) Chivaru, Tilden (RNK) 6:3, 6:2. M. Viziru, G. Viziru (RNK)—Turusanko, Gulescu (RNK) 6:1, 6:4. Schmidt, Caralulis (RNK)—Racovita, Calin (RNK) 6:1, 6:2. Kitrowszki, Nesztrój (lengyel)—Aldea, Angheliescu (RNK) 8:6, 5:7, 6:1. Fehér, Katona (magyar)—Zapocceanu, Teodorescu (RNK) 8:6, 6:3. Krájszik, Jávorszki (cseh)—Grünwald, Tanasescu (RNK) 5:7, 6:1, 2:1 félbeszakítva.

Női páros: Bárd, Hidassy (magyar)—Pusztayné, Winkler (RNK)

6:0, 6:1. Miskova (cseh), Todorowski (RNK)—Szövérdy, Benedek (RNK) w. o. Bárd, Hidassy (magyar)—Unanian, Majorné (RNK) 6:2, 6:2.

Vegyes páros: Baldvski (lengyel), Todorowski (RNK)—Krájszik (cseh), Szövérdy (RNK) 6:4, 6:2. Fehér, Hidassy (magyar)—Cobzuc, Benedek (RNK) 6:1, 13:11. Katona, Bárd (magyar)—M. Viziru, Barabassy (RNK) 6:2, 6:4. Schmidt, Stanescu (RNK)—Kitrowski (lengyel), Urzica (RNK) 6:4, 6:2. Miskova, Jávorszki (cseh)—Majorné (RNK), Adam (magyar) 6:1, 2:0 félbeszakítva. Asbóth (magyar), Dombora (RNK)—Baldowski (lengyel), Todorowski (RNK) 6:1, 6:0. Schmidt, Stanescu (RNK)—Katona, Bárd (magyar) 6:3, 6:8 félbeszakítva.

Csak a KESE tudott pontot szerezni a kolozsvári csapatok közül

KOLOZSVAR. — Négyezer néző előtt játszották le vasárnap délután a Gh. Gheorghiu-Dej pályán a TESE—KESE „Őszi Kupa” mérkőzést, mely 1:1 (0:0) arányban eldöntetlenül végződött.

A mérkőzés a kolozsvári csapat támadásaival indult és az első negyedórában szinte kapujáig hoz szögezte ellenfelét. Később feljött a TESE is. A 32. percben a gólhelyzetben lévő Joanovicot Popescu nyakánál fogva rántja vissza. A bíró nem állítja ki a sportszerűtlen játékost. Ez a jelenet pár perc múlva a KESE kapuja előtt ismétlődik meg. Ezután Luca dr. a „tettes”.

A második félidőben sürűbben fordulnak elő sportszerűtlenségek, de a játékezőt nem torolja

meg azokat. A 11. percben Luca dr. kezére pattan a labda. 11. és! Dece értékesíti. 1:0. A 14. percben Copil-t felvágják gólhelyzetben. Ez is 11-es. Radulescu élesen lövi a jobb sarakba. 1:1. Ezután a TESE játékosok sportszerűtlenségi sorozata következik. Jovan a játékezőt veszi célba a labdával, de az úgy tesz, mintha nem vette volna észre.

A KESE egy gólos győzelmet érdemelt volna. Csatársorán mulott, hogy nem szerezte meg a győzelmet.

Korch Márton marosvásárhelyi játékezőt erőlytelenül vezette a sportszerűtlenségtől tartóított mérkőzés.

A két csapat a következő összeállításban játszott:

KESE. Cristea — Vigu, Taranu — Cracium, Luca dr., Radulescu — Zehan, Lutz, Borzan, Copil, Joanovici.

TESE. Franciscovici — Branzei, Nicolaevici — Mloc, Popescu, Marcu — Chioreanu, Jovan, Meghie, Dee, Sinevici.

ICO—CFR K. 3:1 (3:0)

NAGYVÁRAD. — Az ICO—CFR K. mérkőzést 3000 néző előtt játszották le és az a nagyváradi csapat 3:1 (3:0) arányú győzelmével végződött.

A két csapat összeállítása a következő volt:
ICO. Dávid — Ion Vasile, Melán — Tudose, Zilahi, Bodó — Kovács II., Spielmann, Váci, Pop, Turcus.

CFR K. Sütő — Demeter (Ungvári), Bokor — Bálint, Kis, Mu-

resan — Candrea (Kirkósa), Dobai, Weinbach, Kovács IV., Coracu.

Göllövök: 17. percben Spielmann, 40. percben Turcus, 42. percben Kovács II. A második félidő 38. percében Kovács IV. megszerezte a CFR vigaszgólját.

MUNKAS SPORT—HADSEREG 2:0 (2:0)

NAGYBÁNYA. — A Hadsereg csapata 2:0 (2:0) arányú vereséget szenvedett a Munkás Sport együttesétől. A 4. percben Moldovan, a 12. percben Gallis szerez gólt a nagybányaiaknak. Az első félidőben mindkét csapat sok veszélyes támadást vezet — eredménytelenül. A második félidőben a kolozsváriak végig támadnak, de a balszerencse és a nagybányai kapus kitűnő formája megakadályozza őket a gólszerzésben.

AZ „ŐSZI KUPA” MÉRKŐZÉSEK TOVÁBBI EREDMÉNYEI:

I. csoport. — Temesvár: CFR T.—CFR Arad 2:0 (0:0). Lupény: Metalochimic (Resica)—Mínurul 2:1 (1:1). Petrozsény: Jiul—Metalosport (Vörös Acél) 5:2 (2:0).

II. csoport. — Kolozsvár: KESE—TESE 1:1 (0:0). Arad: ITA—CFR Nagyvárad 8:0 (6:0). Brád: CFR Szatmár—Aurul 3:1 (0:0).

III. csoport. — Nagyvárad: ICO—CFR K. 3:1 (3:0). Nagybánya: Munkás Sport—Hadsereg Kolozsvár 2:0 (2:0). Aranyosgyéres: Sodronyipar—RATA Marosvásárhely 2:0 (0:0).

IV. csoport. — Sepsiszentgyörgy: Textila—ITP Pitești 1:1 (1:1). Medgyes: Dinamo B. Bukarest—Gázmetán 1:0 (0:0).

V. csoport. — Galac: CFR—Partizán Bacau 3:1 (1:0). Jasi: Dinamo A. Bukarest—CFR 3:1 (1:1). Bukarest: CFR B.—UCB Bukarest 3:2 (1:1).

VI. csoport. — Bukarest: Competrol—Grafika 4:0 (1:0). Hadsereg Bukarest—Concordia Ploesti 5:3 (2:1).

FELHIVÁS!

Kolozsvári Városi Néptanács Ideiglenes Bizottságának Kereskedelmi Ügyosztálya 3. számú rendelete alapján felhívjuk az összes állami intézményeket, vállalatokat, szervezeteket és magánszakszervezeteket, hogy összes fuvarozási szükségleteiket 15 napon belül

„INTERCONTINENTAL” S. A. szállítási vállalatnál Kolozsvár, Horea-utca 55 (telefon: 2007)

30 napra előre tisztesítő ny. irásban közöljék.

Az „INTERCONTINENTAL” vállalatot a fenti rendelet értelmében — a Kereskedelmi Ügyosztály általános szállítási munkatervére lereleltetve — a szállítóműköztetési eszközök iránításával bízták meg.

„INTERCONTINENTAL” S. A.

de transport și comunicație sub. Adm. Bunurilor Sovietice

BUDAPEST. — A magyar NB I. tegnapi eredményei a következők: Ferencváros—Ujpest 4:1 (1:0). Góllövő: Kocsis (3), Czibor, illetve Tóth. ETO—Vasas 0:0. MTK—Szombathely 3:2 (2:2). Csepel—SzAC 3:0 (2:0). Soroksár—MAORT 3:2 (2:1). Kispest—Dorog 2:0 (2:0). Debrecen—SalBTC 3:2 (1:0). MA—TEOSZ —Előre 6:0 (2:0).

A KERULETI BAJNOKSÁG EREDMÉNYEI:

KOLOZSVAR. — Vasas—KKASE 5:0 (3:0). Vezető: Lungu. — Vegyes Szakszervezet—Elelmezők 0:0. Vezető: Serbán. — Szamosfalva—Dohánygyár 6:1 (3:0). Vezető: Vojtivic. — Süsketnénák—Minerul (Egeres) 3:0. Az egerecsik nem jelentek meg a mérkőzésen. Elelmezők—Victoria 3:2 (2:1). Ifjusági. Hadsereg Szamosfalva—Sanitas 5:2 (1:1). Vezető: Czaga. — RATA—Kisbács 4:1 (1:0). Vezető: Polareczky. — Hadsereg Szászfőcsanak—Süsketnénák 6:0 (3:0).

SZOMBATON JÁTSZAK LE A VASÁRNAPRA KITÜZÖTT „ŐSZI KUPA” MÉRKŐZÉSEKET

BUKAREST. — A Labdarúgó Szövetség úgy döntött, hogy a szeptember 25-iki „Scanteia-Napra” való tekintettel, a szeptember 25-re kitűzött „Őszi Kupa” mérkőzéseket szeptember 24-én, szombaton játsszák le Bukarestben, ahol több mérkőzés szerepel ezen a napon, a mérkőzéseket csütörtökön és szombaton játsszák le.

MA DÉLUTÁN fél 5 órakor játsszák le a Dinamo Bukarest—KESE kézilabda mérkőzést az NB I-be jutásért, mely tegnap a játékezőt meg nem jelenése miatt csak barátságos jellegű volt.

AZ ASZTALITENISZ KERÜLET értesíti az egyesületek képviselőit, hogy mátol kezdve minden hétfőn este 7.15 órakor tartja meg szokásos heti gyűlést, a megyei TSB Jókai-utca 2. szám alatti helyiségében.

RPR Judecătoria populară urbană Cluj Dosar Nr. 3861—1949.

CITATIE Nr. 3861 anul 1949 luna Sept zina 16.

DI. Bihari Andrei, domiciliat in Ungaria in loc necunoscut, este citat la această instanță, Camera Nr. 5, pentru zina de 3 Octombrie 1949 ora 8 dimineata in calitate de pârât in procesul de anularea contractului de adoptiune.

In caz de neprezentare judecata se va face in lipsă.

(L.S.) Judecător, (ss) Dr. Perju. Grefier, (ss) Indescifrabil.

RPR Parchetul Tribunalului Cluj Dosar Pr. 17—32370—1949

PUBLICATIUNE DI. Rusu Gheorghe si sotia domiciliati in Cluj, cu petitia inregistrată la acest Parchet sub Nr. Pr. 17—32370—1949 din 26 August 1949 primul a cerut reconstituirea actului de căsătorie, iar secunda a cerut reconstituirea actului de nastere arătând că Rusu Gheorghe s'a căsătorit la data de 12 Februarie 1931, iar sotia sa născută la data de 20 Octombrie 1904 in orasul Chisinau din parintii Ioan si Palagia.

Noi, Procurorul-sef al Parchetului Tribunalului Cluj, in conformitate cu art. 3 din Decretul-lege Nr. 4062 din 1940 in viltim persoanele si autoritățile care dein actele sau orice inserisuri a căror reconstituire se cere să le depună neintârziat la camera 131 dela acest Parchet.

Procuror-sef, (ss) G. Stegăroiu, (L.S.) Grefier, (ss) Florian Pop.

UJ IDŐK
MOZGÓ
Műsor szeptember 19—25-ig:
Szovjet híradó, 19. sz.
Tudomány és technika 76. sz.
Szovjet Baskirka
Figyelem!
A medve farka
Színes rajzfilm